

Gupta, V. Vitlinskiy, T. Zabolotsky // Risks. – 2019. – № 7. – 56.

7. DasGupta A. Asymptotic theory of statistics and probability / A. DasGupta. – New York : Springer. 2008. – 722 p.

Іваненко В. Ф.

к.е.н.

НДІ «Укразропромпродуктивність»

Іваненко Ф. В.

к.с.-г.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ*

МОДЕЛЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

Для забезпечення продовольчих потреб населення України належить звернути найбільше уваги питанню розвитку молочного і м'ясного скотарства. Значне скорочення виробництва висококалорійної молочної і м'ясної продукції зумовлено зменшенням чисельності поголів'я худоби у господарствах суспільного сектора економіки. Україна з експортера перетворилась у імпортера молочних продуктів, м'яса, риби та іншого продовольства. Тривалий час Україна частково задовольняла свої потреби в м'ясі шляхом “поїдання поголів'я” великої рогатої худоби. Калорійність продовольчого кошика збалансовується за рахунок надлишкового споживання картоплі, хлібобулочних і макаронних виробів. За період 1989—2019 рр. поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств зменшилося у 5 разів і становило на 01.01.2019 р. 3,3 млн. гол. Іще більш стрімкими темпами зменшувалось поголів'я корів і склало на кінець року 1,9 млн. голів. Цілеспрямована племінна робота, інтенсивне вирощування молодняка можуть забезпечити формування тварин із високим рівнем продуктивності та сприяти нарощуванню обсягів виробництва яловичини і молока. Світова практика свідчить, що окремі тварини здатні проявляти значно вищу продуктивність порів-

няно із середніми показниками по стаду, регіону. Так, якщо продуктивність молочної худоби в Україні за останні 10 років становила 3- 4 т, то в кращих господарствах вдвоє більша. Якщо зважити на рекордні показники щодо продуктивності голштинської худоби у світі, племінні господарства України ще не вичерпали своїх можливостей[1,2,3].

Взірцем рекордних показників продуктивності можуть бути племінні ферми ДП «Чайка», що є філією кафедри економіки і менеджменту агробізнесу КНЕУ. Це підприємство є базовим для науково-дослідної, навчальної роботи та практики студентів. Корови голштинської та української чорно-рябої молочної порід господарства дають 8-14 тис. кг молока за лактацію. Зростання продуктивності пов'язано з процесом інтенсифікації виробництва. Сьогодні стало очевидним і актуальним питання: на скільки високим має бути рівень інтенсифікації у тій чи іншій галузі, якою має бути продуктивність з точки зору енергетичних витрат, екологічної безпеки, соціальної значимості та інших факторів, що є менш важливими (на перший погляд)? Разом з тим залишається не вирішеним питання раціонального використання генофонду племінного поголів'я української чорно-рябої молочної та голштинської порід. Перші технологічні розробки з біотехнології відтворення (штучне осіменіння та заморожування гамет самців великої рогатої худоби) були запроваджені у виробництво 70 років тому в Україні. Була створена мережа селекційно-племінних станцій та пунктів штучного осіменіння корів. За період 1965 - 2005 рр. в Україні кількість племінних станцій зменшилась у 3,5 рази, а пунктів штучного осіменіння - у 2 рази. Найбільш суттєвим фактором є те, що основна частка поголів'я корів і телиць запліднюється бугаями з числа відгодівельного поголів'я. Племінні станції значно скоротили обсяги виробництва замороженої сперми. Якщо у 1990 р. в Україні було вироблено 56 млн. спермодоз, то у 2005-2007 рр. - лише 1,5- 1,7 млн. спермодоз. Аналогічні тенденції спостерігаються і в інших галузях тваринництва. Втрачений потенціал досить складно відновити. Вказані тенденції дозволяють зробити висновок про низьку ефективність економічних реформ

в аграрному секторі економіки України. Наслідком невдалих економічних реформ у аграрному секторі економіки в Україні стало стрімке зростання цін на продовольство.

Стало очевидним, що розвиток галузей тваринництва відбувається екстенсивним шляхом, а адміністративні важелі досить часто не дають очікуваного результату. Тут годі й говорити про конкурентоздатність вітчизняного товаровиробника. Деякі ілюзії створювалися навколо перспектив створення галузі м'ясного скотарства. Основною продукцією від утримання корів м'ясних порід є приплід, однак через низькі показники відтворення (на 100 корів отримують 60—70 телят) ця галузь не стала привабливою для більшості господарств. Показник виходу телят на 100 корів у молочному скотарстві також зменшився з 96 до 78 %. Складається враження, що створені в Україні селекційні центри існують самі по собі без належної координації з діяльністю агрофірм і фермерських господарств. Де і чому втрачено потенціал “репродуктивної індустрії”?

Настав час підготовки нової генерації менеджерів для молочного, м'ясного скотарства та інших галузей тваринництва. Саме тому в КНЕУ створено Навчально-наукову лабораторію інноваційних технологій в агробізнесі, де зосереджено базу обліку племінних ферм філії кафедри. Інформаційно-довідникова база досліджуваного підприємства використовується для поглибленого варіаційно-дисперсійного аналізу та моделювання показників продуктивності племінного поголів'я при застосуванні бажаних показників селекції та ефективності галузі.

Список використаних джерел

1. Іваненко Ф. В. Ресурси для розвитку молочного і м'ясного скотарства//Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць: Спец. вип./ Аграрна економічна освіта в розбудові конкурентоспроможного сільського господарства України. —К.: КНЕУ, 2009. — С. 295—302.
2. Іваненко Ф. В. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Ф. В. Іваненко. — К. : КНЕУ, 2010. — 252 с.
3. Підпала Т. В. Селекція сільськогосподарських тварин: Навчальний посібник. - Миколаїв: Видавничий відділ МДАУ, 2006. – 277 с.